

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 196/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2009 vo veci prijatej sťažnosti Ľ. Z., B., zastúpenej advokátom Mgr. V. Š., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. D 911/94, D not 9/95 a jeho uznesením z 28. mája 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ľ. Z. podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn.

D 911/94, D not 9/95 a jeho uznesením z 28. mája 2007 v tomto konaní porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. D 911/94, D not 9/95 z 28. mája 2007 zrušuje a vracia vec Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť L. Z. trovy právneho zastúpenia v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. V. Š., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2008 doručená sťažnosť L. Z. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 911/94, D not 9/95 a jeho uznesením sp. zn. D 911/94, D not 9/95 z 28. mája 2007.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 196/09-19 zo 7. júla 2009 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že v dedičskom konaní týkajúcom sa poručiteľa – starého otca sťažovateľky (ďalej len „poručiteľ“) bývalé Štátne notárstvo Bratislava – mesto v Bratislave (ďalej len „štátne notárstvo“) uznesením sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 schválilo dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva, na základe ktorej *„predmet dedičstva prevzali v rovnakom podiele maloletí vnuci poručiteľa M. a J. P.“* (ďalej len „vnuci druhej manželky poručiteľa“).

Účastníkom dedičského konania bola ako jedna z dedičov zo zákona aj dcéra poručiteľa – matka sťažovateľky, ktorá v tom čase nebola spôsobilá samostatne konať pre duševnú poruchu, na základe ktorej bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a bol jej ustanovený opatrovník uznesením „bývalého Ľudového súdu v Bratislave“ č. k. L 229/54-7 z 29. júna 1955. V predmetnom dedičskom konaní však matka sťažovateľky nebola zastúpená ustanoveným opatrovníkom a uzavrela v ňom dohodu, ktorou sa vzdala svojho dedičského podielu týkajúceho sa nehnuteľnosti – domu, v ktorom ako jediná z dedičov bývala. Všetkým účastníkom dedičského konania bola pritom skutočnosť obmedzenia spôsobilosti matky sťažovateľky známa.

Sťažovateľka 17. augusta 1992 doručila bývalému Štátnemu notárstvu Bratislava I žiadosť o doručenie uznesenia sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966, proti ktorému následne 9. októbra 1992 podala odvolanie. Bývalý Mestský súd v Bratislave (ďalej len „mestský súd“) rozhodol uznesením č. k. 11 Co 35/93-144, 11 Co 60/93 z 8. decembra 1993, ktorým odvolanie sťažovateľky a ďalšieho účastníka odmietol. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 14. februára 1994 dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 85/94 z 31. augusta 1994 napadnuté uznesenie zrušil. Dňa 2. novembra 1994 mestský súd zrušil rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva Bratislava I sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 a „vec bola vrátená na opätovné prejednanie“. Prvostupňový súd opätovne vykonal konanie o dedičstve a rozhodol uznesením sp. zn. D 911/94, D not 2/95 z 5. marca 1996, ktoré však bolo uznesením mestského súdu sp. zn. 11 Co 43/96 z 5. septembra 1996 zrušené.

Na základe právneho názoru mestského súdu obsiahnutého v citovanom uznesení podala 23. decembra 1996 sťažovateľka „žalobu o určenie majetku patriaceho do dedičstva a jeho zaradenie do aktív dedičstva...“. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 324/96 z 11. marca 2005 žalobu sťažovateľky zamietol a Krajský súd v Bratislave toto prvostupňové rozhodnutie potvrdil svojím rozsudkom sp. zn. 6 Co 176/05 z 10. novembra 2005.

Okresný súd uznesením sp. zn. D 911/94, D not 9/95 z 28. mája 2007 konanie o dedičstve zastavil.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentovala, že okresný súd zastavil konanie z dôvodu v zmysle § 175h ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), teda z dôvodu, že poručiteľ nezanechal žiadny majetok. Podľa jej názoru *„Súd však ignoroval opakované námietky sťažovateľky, ktorá v konaní o dedičstve od počiatku poukazovala na skutočnosť, že do konania by mali byť zahrnuté aj nehnuteľnosti patriace poručiteľovi v čase jeho smrti a to v celosti. Súd však na tieto námietky a procesné návrhy sťažovateľky vôbec v odôvodnení uznesenia nereagoval a iba stroho skonštatoval, že z LV č. 535 zistil, že poručiteľ nie je vedený ako vlastník nehnuteľnosti, nemá preto žiaden majetok. Takéto odôvodnenie uznesenia o zastavení konania však ignoruje doterajší priebeh konania a námietky sťažovateľky. Z odôvodnenia uznesenia je možné nadobudnúť mylný dojem, že ide o skutkovo aj právne nesporný prípad dedičstva, kedy poručiteľ žiaden majetok nenadobudol, prípadne ho pred svojou smrťou platne previedol.“*

Ďalej sťažovateľka v záujme ozrejmenia skutkového stavu uviedla, že po smrti poručiteľa došlo k vyvlastneniu *„sporných nehnuteľností“* osobám, ktoré boli považované za jediných dedičov. Neskôr tieto osoby v rámci reštitučného konania získali nehnuteľnosti späť a následne ich predali tretej osobe. Vzhľadom na to, že v „LV č. 535“ bola zapísaná poznámka o neukončenom dedičskom konaní, táto tretia osoba nemôže byť považovaná za dobromyseľného nadobúdateľa podľa § 486 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“).

Podľa názoru sťažovateľky bez vydania rozhodnutia o tom, že sťažovateľka je dedičkou a že zdedila príslušný podiel na nehnuteľnostiach, sa nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva. Až po meritórnom skončení konania o dedičstve by sa mohla domáhať žalobou o určenie svojho spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na „LV č. 535“.

Sťažovateľka skonštatovala, že zastavením konania o dedičstve podľa § 175h ods. 1 OSP pritom stratili právny titul nadobudnutia majetku aj ostatní dedičia, pretože pôvodné rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním, a preto nikdy nenadobudlo právoplatnosť. O odvolaní rozhodnuté nebude, keďže konanie o dedičstve bolo zastavené, a uznesenie o schválení dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva tak nikdy nenadobudne právoplatnosť. Právny dôvod, na základe ktorého ostatní dedičia nadobudli im prináležiace podiely, tak odpadol, čo zakladá neplatnosť neskoršej kúpnej zmluvy, ktorou boli nehnuteľnosti prevedené na tretiu osobu.

Podľa sťažovateľky *„Súd svojím rozhodnutím porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to jednak tým, že zastavil konanie o dedičstve pre nemajetnosť poručiteľa, pričom tento vôbec nebol v čase svojej smrti nemajetný. Súd tak nesprávne a v príkrom rozpore so zákonom určoval stav majetku ku dňu svojho rozhodnutia, čo odporuje elementárnym zásadám dedičského práva. Súd tak postupoval nezákonné a svojvoľne a dôsledkom jeho postupu bolo úplné znemožnenie sťažovateľky domáhať sa zdedeného majetku, ktorý na ňu v zmysle hmotnoprávných ustavení prešiel smrťou poručiteľa.*

Súd porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu tiež tým, že v odôvodnení rozhodnutia vôbec nereagoval na návrhy a prednesy sťažovateľky a úplne ignoroval základné skutočnosti, ktoré boli predmetom konania a iba formálne skonštatoval ako absolútne nespornú vec, že poručiteľ nezanechal majetok, pričom sa ani len nepokúsil vysvetliť, ako k takejto úvahe dospel.

Súd tiež porušil právo sťažovateľky vlastniť majetok a právo dediča garantované čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru. Bez potvrdenia nadobudnutia dedičstva sťažovateľka nemá možnosť preukázať svoje vlastníctvo a majetok užívať. Rozhodnutie súdu o zastavení konania pre nemajetnosť má pre ňu faktický dôsledok odňatia možnosti dediča a zbavenia majetku, napriek tomu, že v zmysle hmotnoprávných predpisov je spoluvlastníčkou nehnuteľností.

Sťažovateľka sa tak dostala do patovej situácie, keď sa síce stala spoluvlastníčkou nehnuteľností patriacich poručiteľovi, domáhať sa určenia vlastníctva a vyslovenia neplatnosti neskorších dispozícií z nehnuteľnosťami sa nemôže, nakoľko nadobudnutie

dedičstva môže deklarovať iba rozhodnutie vydané v osobitnom dedičskom konaní. Domáhať sa vydania v dedičskom konaní však rovnako nemôže, nakoľko z nehnuteľnosťami bolo po smrti poručiťa disponované.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 911/94, D not 9/95 a jeho uznesením z 28. mája 2007, predmetné uznesenie zrušil, vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej úhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd v zastúpení jeho predsedníčkou v liste sp. zn. Spr. 3591/09 doručenom ústavnému súdu 24. augusta 2009 hneď v úvode vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Okresný súd i napriek tomu, že mu bolo ústavným súdom doručené aj uznesenie o prijatí sťažnosti, ktorým bol vymedzený predmet konania pred ústavným súdom špecifikáciou sťažovateľkou označených základných práv, ktorých porušenie namietala v posudzovanom konaní, svoje vyjadrenie koncipoval mimo takto vymedzený predmet a vyjadril sa k otázke plynulosti konania z hľadiska garancie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V podaní doručenom ústavnému súdu 2. septembra 2009 právny zástupca sťažovateľky poukázal na omyl okresného súdu týkajúci sa predmetu jeho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti a súhlasil s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

Ústavný súd dospel k názoru, že od pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a so súhlasom všetkých účastníkov konania od ústneho pojednávania vo veci samej upustil a rozhodol na neverejnom zasadnutí.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj zo súvisiaceho spisu zistil tieto skutočnosti, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal:

V dedičskom konaní, predmetom ktorého bolo prerokovanie dedičstva po poručiteľovi, bývalé Štátne notárstvo Bratislava I uznesením sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 schválilo dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva, na základe ktorej *„predmet dedičstva prevzali maloletý vnuci poručiteľa M. a J. P.“* do spoluvlastníctva. Spolu s ostatnými účastníkmi dedičského konania dohodu uzavrela aj matka sťažovateľky.

Dňa 17. augusta 1992 sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne doručila bývalému Štátnemu notárstvu Bratislava I žiadosť o doručenie rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní vedeného pod sp. zn. D 1976/64, teda uvedeného uznesenia z 12. januára 1966 o schválení dohody dedičov. V žiadosti uviedla, že podľa jej názoru nie je toto rozhodnutie právoplatné, pretože po skončení dedičského konania nebolo doručené do vlastných rúk účastníčke dedičského konania – matke sťažovateľky, ktorá bola uznesením *„Ludového súdu v Bratislave“* č. k. L 229/54-7 z 29. júna 1955 právoplatným 6. augusta 1955 *„pozbavená čiastočne svojprávnosti pre duševnú poruchu zvanú schizofréniu katoténna, na základe čoho nemala hmotnoprávnu ani procesnú spôsobilosť byť účastníčkou konania a teda ani k uzatváraniu dohody o vyporiadaní dedičstva“*. Sťažovateľka v žiadosti uviedla, že má v úmysle podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie a že *„z opatrnosti už pred doručením tohto žiadaného rozhodnutia nahlasuje odvolanie“* a navrhuje vydať predbežné opatrenie, ktorým by súd dedičom, ktorí predmetným uznesením dedičstvo nadobudli, zakázal nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom dedičstva, a to až do právoplatného skončenia dedičského konania.

Sťažovateľka proti doručenému uzneseniu sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 podala 9. októbra 1992 odvolanie, v ktorom uviedla, že účastníkom dedičskej dohody bola aj jej matka, a to i napriek tomu, že bola uznesením *„Ludového súdu v Bratislave“* č. k. L 229/54-7 z 29. júna 1955 čiastočne pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka jej bol ustanovený jej manžel a po jeho úmrtí v roku 1966 *„uznesením Okresného súdu Bratislava - mesto č. k. 17 P 281/55-13 zo 6.4.1966“* sťažovateľka, pričom matke plná spôsobilosť na právne úkony nebola nikdy vrátená. Podľa podaného odvolania

„Pri určení rozsahu obmedzenia jej spôsobilosti je potrebné vychádzať z ust. § 13 ods. 2 zák. č. 141/50 Zb., podľa ktorého kto je pozbavený svojprávnosti len čiastočne, čo do spôsobilosti na právne úkony je rovný tomu, kto dovŕšil pätnásť rok. Ani za účinnosti nového O.z. z r. 1964 nemohla 15-ročná osoba uzatvoriť platnú dedičskú dohodu. Ak takúto dohodu matka uzatvorila, táto je podľa § 38 ods. 2 O.z. neplatná. Na uzavretie dedičskej dohody nebola A. V. ani procesne spôsobilá (§ 20 O.s.p.) a podľa § 14 Not. por. z r. 1963 jej malo štátne notárstvo ustanoviť opatrovníka. Keďže sa tak nestalo, aj rozhodnutie, ktoré jej bolo prípadne doručené, je neúčinné a nemohlo sa stať právoplatným.“. Sťažovateľka preto navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

Mestský súd rozhodol o podanom odvolaní uznesením č. k. 11 Co 35/93-144, 11 Co 60/93 z 8. decembra 1993, ktorým odvolanie sťažovateľky a ďalšieho účastníka konania odmietol. Svoje dokazovanie zameral na zistenie skutočnosti, či napadnuté rozhodnutie bolo doručené účastníkom konania a či je právoplatné. Oprel sa o rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva Bratislava I sp. zn. D 1976/64 zo 6. februára 1992 v spojení s uznesením mestského súdu sp. zn. 11 Co 34/92 z 30. júna 1992, ktorým bol právoplatne zamietnutý návrh sťažovateľky na obnovu konania o dedičstve, a to z dôvodu jeho oneskorenosti. Predmetná skutočnosť bola v tomto konaní konštatovaná po vyriešení prejudiciálnej otázky o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 (uznesenie o schválení dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva) k 12. januáru 1966. Mestský súd si pri svojom rozhodovaní osvojil rozhodnutie o tejto prejudiciálnej otázke týkajúcej sa právoplatnosti citovaného uznesenia a vychádzajúc z tohto faktu aj on posúdil odvolanie sťažovateľky ako podané oneskorene súčasne sa odvolávajúc na argument, že matka sťažovateľky sa na pojednávaní vzdala práva podať odvolanie, ako podané neoprávnenou osobou.

Proti uzneseniu mestského súdu č. k. 11 Co 35/93-144, 11 Co 60/93 z 8. decembra 1993 podala sťažovateľka 14. februára 1994 dovolanie, v ktorom poukázala na ustanovenie „§ 237 písm. c) a f) O.s.p.“ a uviedla, že postupom štátneho notárstva bola jej matke ako dcére poručiteľa odňatá možnosť konať pred súdom v predmetnom dedičskom konaní, pretože hoci nebola procesne spôsobilá, nebola v konaní riadne zastúpená. Sťažovateľka tiež dôvodila, že aj jej ako právnej nástupkyňi matky bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd ju neupovedomil o vykonaní

výsluchov niekoľkých svedkov. Takisto namietala správnosť záverov odvolacieho súdu, že je viazaný spôsobom vyriešenia prejudiciálnej otázky o právoplatnosti uznesenia štátneho notárstva o schválení dohody dedičov v inom konaní. Podľa nej v dôsledku tohto záveru už odvolací súd neskúmal spôsobilosť jej právnej predchodkyne a z toho vyplývajúcu otázku, či táto mohla preberať doručované meritórne rozhodnutia. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony právnej predchodkyne a nedostatok jej riadneho zákonného zastúpenia považovala sťažovateľka za vady konania, ktoré bránili vydaniu rozhodnutia „*právne relevantným spôsobom*“.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 85/94 z 31. augusta 1994 napadnuté rozhodnutie mestského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolávajúc sa na relevantnú právnu úpravu konštatoval, že právna predchodkyňa sťažovateľky nebola v konaní o dedičstve procesne spôsobilá samostatne konať a nebola ani riadne zastúpená zákonným zástupcom, pretože jej pôvodný opatrovník zomrel v roku 1961 a štátne notárstvo nepodalo súdu ani podnet na ustanovenie opatrovníka. Za týchto okolností sa nemohla „*právne účinným spôsobom*“ vzdať práva na podanie odvolania a rozhodnutie štátneho notárstva jej nemohlo byť doručené „*s účinkami riadneho doručenia*“. Vyslovil, že na podanie odvolania za takejto situácie je procesne legitimovaný aj právny nástupca účastníka prvostupňového konania, na ktorého toto právo prechádza v rámci zásady univerzálnej sukcesie, ktorá sa uplatňuje v dedičskom konaní. Vzhľadom na uvedené k účinnému doručeniu dotknutého uznesenia štátneho notárstva podľa neho došlo až 28. septembra 1992 sťažovateľke ako právnej nástupkyni, ktorá podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie 9. októbra 1992, teda v zákonnej lehote. Odvolací súd preto nemal opravný prostriedok sťažovateľky odmietnuť ako podaný oneskorene ani ako podaný neoprávnenou osobou. Svojím postupom tak odňal sťažovateľke právo konať pred súdom v zmysle ustanovenia „*§ 237, písm. f/ O.s.p.*“. Dovolací súd tiež vyslovil záver, že odvolací súd nebol viazaný rozhodnutím o prejudiciálnej otázke právoplatnosti rozhodnutia štátneho notárstva vydaným v konaní o povolení obnovy konania a mal túto otázku posúdiť sám.

Mestský súd uznesením sp. zn. 11 Co 61/94 z 2. novembra 1994 opierajúc sa o záväzný právny názor dovolacieho súdu uznesenie štátneho notárstva sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 o schválení dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva zrušil a vrátil vec „*obvodnému súdu*“ na ďalšie konanie. V rozhodnutí uviedol, že „*Nedostatok zastúpenia*

A. V. v dedičskom konaní opatrovníkom je takým nedostatkom podmienky konania, pre ktorý nemalo dedičské konanie po poručiteľovi Ing. J. P. prebehnúť. Ide o taký nedostatok, pre ktorý bolo potrebné napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. b/ O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia vrátiť Obvodnému súdu Bratislava I... na ďalšie konanie.“.

V závere uviedol, že „Úlohou obvodného súdu bude podľa rozvrhu poverovania, podľa § 38 ods. 1 O.s.p. poveriť úkonmi v konaní o dedičstve príslušného notára, ktorý vec prejedná za účasti dedičov, príp. ich právnych nástupcov a predloží vec obvodnému súdu s návrhom na vydanie konečného rozhodnutia“.

Obvodný súd Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) uznesením sp. zn. D 911/94, Dnot 2/95 z 5. marca 1996 určil všeobecnú aj čistú hodnotu dedičstva a potvrdil nadobudnutie dedičstva „*dedičom zo zákona*“ (vnukom druhej manželky poručiteľa). Z hľadiska otázky rozsahu dedičstva stanovil, že predmetom dedičstva je len jedna polovica domovej nehnuteľnosti a záhrady nachádzajúcich sa v Bratislave, katastrálne územie Staré Mesto, ktoré sú vedené na liste vlastníctva č. 535, keďže polovica predmetnej nehnuteľnosti so záhradou bola právoplatne prerokovaná v roku 1969 v dedičskom konaní po poručiteľke – druhej manželke poručiteľa a v dedičskom konaní po synovi uvedenej poručiteľky.

V dedičskom konaní obvodný súd na dedičský podiel sťažovateľky započítal dar v sume 200 000 Sk s odôvodnením, že tento dar bol nadobudnutý počas života poručiteľa jej právnou predchodkyňou.

Sťažovateľka proti rozhodnutiu obvodného súdu podala odvolanie, v ktorom uviedla, že záver prvostupňového súdu považuje za nesprávny jednak z hľadiska stanovenia rozsahu predmetu dedičstva, ako aj z hľadiska vykonania zápočtu na jej dedičský podiel. Podľa sťažovateľky postupom obvodného súdu jej bolo odňaté právo dediť v rozpore s čl. 20 ústavy vykonávané „*Občianskym zákonníkom*“, ktorého výklad musí byť v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy. Dôvodila, že týmto interpretačným a aplikačným pravidlom je súd viazaný aj pri výklade ustanovenia „*par. 484 OZ*“ v súvislosti s mimoriadnosťou posudzovania konkrétne prerokúvanej veci súvisiacej s právnym stavom 40 a 50 rokov, keď došlo priamo zo zákona k strate akejkol'vek finančnej hodnoty tuzemských cenných papierov, ktoré boli jej právnej predchodkyňi darované ako veno. Podľa sťažovateľky aj súdna prax v období smrti poručiteľa v záujme spravodlivosti, ak šlo napr. o darovanie peňazí, sumy skôr

darované prerátala na hodnotu po menovej reforme podľa zásad tejto reformy. Tu sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že obvodný súd napriek takejto praxi vykonal zápočet darovaných, v čase smrti poručiteľa bezcenných papierov, do dedičského podielu sťažovateľky. Uviedla, že nespravodlivosť takéhoto postupu je zvýraznená aj tým, že vlastníci štátom znehodnotených cenných papierov nemali žiadne reštitučné, rehabilitačné ani iné nároky na odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. V dôsledku historického a právneho vývoja bez akejkoľvek miery zavinenia nepriniesli právnej predchodkyňi sťažovateľky darované cenné papiere žiaden majetkový prospech. Na základe dekrétov prezidenta E. Beneša boli totiž v rokoch 1945 až 1953 znemožnené akékoľvek výnosy, resp. dividendy z titulu vlastníctva cenných papierov, pretože účastinné spoločnosti, v úschove ktorých sa cenné papiere nachádzali, sa stali národným majetkom, pričom následne „*zákonom č. 41/1953 par. 7 ods. 1 písm. b/ boli zrušené pohľadávky a záväzky z tuzemských cenných papierov v povinnej úschove podľa dekrétu č. 95/1945 Zb.*“. Veno právnej predchodkyne sťažovateľky tak neprekročilo rámec obvyklého darovania predpokladaného „*v ustanovení § 484 ods. 1 OZ*“, preto ide o mimoriadny prípad, keď nie je spravodlivé takéto veno v dedičskom konaní započítať na jej dedičský podiel.

Sťažovateľka argumentovala, že náročnosť rozhodovania v predmetnom dedičskom konaní je zvýraznená potrebou aplikácie viacerých právnych systémov zohľadňujúcich obdobie rozhodné pre vznik toho-ktorého právneho vzťahu. Pre riešenie otázky predmetu a rozsahu dedičstva ku dňu smrti poručiteľa je potrebné zaoberať sa právnym úkonom, ktorým bolo vlastníctvo nadobudnuté, a jeho následkami. Poručiteľ nadobudol aktívum dedičstva - nehnuteľnosť na základe kúpnej zmluvy z roku 1940. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu tohto právneho úkonu treba konštatovať, že na „*Slovensku*“ platilo do 31. decembra 1950 bývalé uhorské právo v oblasti občianskeho práva nekodifikované. „*V súlade s hmotným právom účinným v čase smrti poručiteľa /zák.č. 40/1964/, najmä s poukazom na jeho prechodné ustanovenia – par.498 vznik právnych vzťahov, ako aj nároky s ním vzniknuté pred 1. aprílom 1964 sa posudzujú podľa doterajších predpisov.*“ Vzhľadom na dátum uzavretia spomínanej kúpnej zmluvy je nesporné, že na prípadné nároky z tohto právneho úkonu treba aplikovať uhorské obyčajové právo, ktoré vychádzalo z inštitútu koakvizície – zákonného majetkového spoločenstva manželov, ktorý však neplatil okrem iných prípadov aj u tzv. honoracií – osôb živiacich sa prevažne

intelektuálnou prácou, a v prípade ktorých sa za hlavného nadobúdateľa majetku považoval muž, ktorému prislúchalo právo majetok spravovať a voľne s ním nakladať medzi živými i pre prípad smrti. Poručiteľ podľa sťažovateľky patril práve do tejto skupiny, a predmetná nehnuteľnosť nebola teda vecou z majetkového spoločenstva manželov, ale predstavovala samostatný majetok poručiteľa. V dedičskom konaní boli predložené rozhodnutia z dedičského konania po poručiťke (po druhej manželke poručiťa) a neskôr po jej právnom nástupcovi, v zmysle ktorých bola do aktív dedičstva zahrnutá jedna polovica predmetnej nehnuteľnosti. Štátne notárstvo v rozpore s neplatným právnym stavom posúdilo samostatný majetok poručiťa ako BSM, a tak jednu polovicu nehnuteľnosti pojalo do dedičstva po jeho druhej manželke. *„Týmito skutočnosťami však nemôže byť ovplyvnené rozhodovanie v tomto konaní, ktoré musí vychádzať zo skutkového stavu a právneho posúdenia majetku poručiťa v čase jeho smrti. Až konečné vypořádanie medzi dedičmi a následné rozhodnutie o tom, čo ktorý z dedičov po nebohom Ing. J. P. nadobudne v tomto konaní môže ovplyvniť prípadné domáhanie sa svojho práva v občianskom súdnom konaní.“*

Sťažovateľka uplatnila tiež relatívnu neplatnosť závetu poručiťa s poukazom na „par. 479 OZ“, ktorý by vo svojich dôsledkoch predstavoval vydedenie právnej predchodkyne sťažovateľky, keďže v čase spísania závetu už poručiteľ vedel o prepadaní predmetných cenných papierov (jej vena) v prospech štátu, v dôsledku čoho by nemala do budúcnosti zabezpečenú právnu istotu z hľadiska miesta trvalého bydliska v dome – v závetnom predmete dedičstva, kde ako jediná z detí poručiťa bývala. Sťažovateľka upozornila na citový vzťah poručiťa k jej právnej predchodkyni, na základe čoho konštatuje dôvodnú pochybnosť o slobode vôle poručiťa obsiahnutej v závete.

Sťažovateľka opierajúc sa o svoju argumentáciu žiadala, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie obvodného súdu tak, že okrem iného potvrdí nadobudnutie dedičstva – predmetnej nehnuteľnosti a cenných papierov sťažovateľke v rozsahu jednej tretiny.

Na základe podaného odvolania mestský súd uznesením č. k. 11 Co 43/96-251 z 5. septembra 1996 uznesenie obvodného súdu sp. zn. D 911/94, Dnot 2/95 z 5. marca 1996 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Mestský súd v rozhodnutí predostrel túto argumentáciu. Poukázal, že účastníci dedičského konania sa nezhodli na rozsahu nehnuteľných aktív dedičstva. V zmysle § 175k ods. 3 OSP nebol súd v dedičskom konaní

oprávnený uvedený spor medzi dedičmi riešiť, teda rozhodnúť a špecifikovať aktíva dedičstva. Dedičovi nemožno uložiť povinnosť podať žalobu pre účely vyriešenia tohto sporu v osobitnom konaní. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa súd v dedičskom konaní obmedzí len na „zistenie tejto spornosti“ a pri výpočte čistého majetku poručiťa na sporné aktíva alebo pasíva dedičstva neprihliada. Vychádzajúc z ustanovenia „§ 856 OZ“ a odvolávajúc sa na judikatúru k tomuto ustanoveniu mestský súd konštatoval, že ak sa preukáže, že nehnuteľnosti v čase ich nadobudnutia tvorili samostatný majetok poručiťa, nestali sa po nadobudnutí účinnosti Občianskeho zákonníka, teda po 1. apríli 1964 majetkom v BSM, ale zostali vo výlučnom vlastníctve poručiťa. Mestský súd ďalej uviedol, že „Sporným sa tak javí celý rozsah nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. 535 kat. úz. Bratislava-Staré mesto. V dedičskom konaní po poručiťovi nateraz nemožno vyporiadať len určitú ich časť-podiel, čím by sa pred vyriešením spornej skutočnosti predčasne a neodôvodnene vytvorilo podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam. Bude preto potrebné v dedičskom konaní na tieto sporné aktíva neprihliadať.“

Neznamená to však, že sa dedičia ohľadne tohto majetku nemôžu domáhať svojich práv žalobou, podanou podľa § 175y ods. 1 O.s.p., mimo dedičského konania a to aj pred jeho skončením o nesporných aktívach a pasívach dedičstva. V prípade, že sa spor takto vyrieši, možno začať na návrh podaný podľa § 175x O.s.p. konanie o takomto tzv. novoobjavenom majetku.“

Mestský súd sa vo svojom rozhodnutí vyjadril aj k otázke spornosti týkajúcej sa započítaniu hodnoty, ktorá bola darovaná právnej predchodkyni sťažovateľky, na dedičský podiel sťažovateľky. Odkazujúc na relevantnú judikatúru a právnu úpravu mestský súd vyjadril právny názor, podľa ktorého bude úlohou prvostupňového súdu prostredníctvom povereného súdneho komisára pokúsiť sa o dosiahnutie dohody medzi účastníkmi dedičského konania v otázke predmetného započítania. V opačnom prípade bude potrebné ustáliť skutkový stav odstránením rozporných tvrdení účastníkov o otázke započítania a na základe takéhoto skutkového zistenia odkázať účastníkov konania (vnukov druhej manželky poručiťa) na podanie žaloby proti ostatným účastníkom dedičského konania pre účely rozhodnutia o tejto spornej otázke. Ak v určenej lehote nebude žaloba podaná, súd započítanie nevykoná. K otázke namietanej relatívnej neplatnosti závetu poručiťa mestský

súd uviedol, že je nadbytočné ju riešiť vzhľadom na to, že závetný dedič dedičstvo odmietol a nastúpilo dedenie zo zákona.

Odvolací súd teda v závere skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu bolo vydané predčasne, bez náležitého zistenia skutkového stavu, a preto rozhodol o jeho zrušení a vrátení na ďalšie konanie v prvom stupni.

Dňa 23. decembra 1996 podala sťažovateľka na okresnom súde žalobu o určenie, že sťažovateľkou špecifikované nehnuteľnosti – evidované na liste vlastníctva č. 535, kat. úz. Bratislava – Staré Mesto patria v „celosti do dedičstva po poručiťovi Ing. J. P. ...“. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 324/1996 z 11. marca 2005 podanú žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľky smerujúcom proti tomuto rozsudku rozhodol odvolací súd tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil.

Sťažovateľka zároveň 23. decembra 1996 podala v dedičskom konaní sp. zn. D 911/94 okresnému súdu návrh na jeho prerušenie do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde na základe žaloby o určenie, že nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. 535, kat. úz. Bratislava – Staré Mesto patria v „celosti do dedičstva po poručiťovi Ing. J. P. ...“, ktorý okresný súd uznesením sp. zn. D 911/94 z 13. mája 1997 zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 28. mája 1997 odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením sp. zn. 33 Co 80/97 zo 17. septembra 1997 tak, že napadnuté uznesenie potvrdil.

Uznesením sp. zn. D 911/94 z 15. mája 1997 okresný súd účastníkov dedičského konania (vnukov druhej manželky poručiťa) odkázal na podanie žaloby o určenie, že právna predchodkyňa sťažovateľky „bola v rokoch 1941 – 1942 obdarovaná poručiťom darom v podobe vena v cenných papieroch v nominálnej hodnote 221 400,-Sk, pričom nešlo o obvyklé darovanie, dar priniesol obdarovanej tomu zodpovedajúci prospech a možno ho započítať na dedičský podiel obdarovanej“, pričom im na podanie žaloby určil lehotu 30 dní od právoplatnosti predmetného uznesenia, dedičské konanie zároveň prerušil a určil, že pokiaľ takáto žaloba v určenej lehote podaná nebude, bude súd v dedičskom konaní pokračovať.

Okresný súd uznesením sp. zn. D 911/94, Dnot 9/95 z 28. mája 2007 konanie vo veci dedičstva po poručiťovi podľa § 175h ods. 1 OSP zastavil. Odôvodnil to tým, že

na „LV č. 535“, ktoré predložila Správa katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu, poručiteľ nie je vedený ako vlastník nehnuteľností, a teda nemá žiaden majetok.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

V rámci svojej judikatúry ústavný súd vyslovil, že „Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (napr. IV. ÚS 115/03).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak i právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe okrem iných práv a záruk (právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a pod.) zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia.

Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že „právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

„Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ (rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire č. 303 – B).

Vo vedenom dedičskom konaní sa potom, ako došlo na základe univerzálnej sukcesie k procesnoprávnemu nástupníctvu sťažovateľky, ako sporná objavila otázka procesnej spôsobilosti právnej predchodkyne sťažovateľky z hľadiska splnenia tejto podmienky konania ako predpokladu pre možnosť súdu konať. Táto relevantná otázka bola vyriešená na základe záväzného právneho názoru dovolacieho súdu (rozsudok sp. zn. 1 Cdo 85/94 z 31. augusta 1994) rozhodnutím mestského súdu (uznesenie sp. zn. 11 Co 61/94 z 2. novembra 1994), ktorý konštatoval, že nedostatok riadneho zastúpenia procesne nespôsobilej právnej predchodkyne sťažovateľky ako jednej z podmienok konania bol dôvodom, v dôsledku ktorého nebolo možné dedičské konanie vykonať. Na základe tohto konštatovania bolo pôvodné uznesenie sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966 o schválení dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie obvodnému súdu.

Následne v odvolaní proti rozhodnutiu obvodného súdu (uznesenie sp. zn. D 911/94, Dnot 2/95 z 5. marca 1996) bola sťažovateľkou predstretá argumentácia (bližšie konkretizovaná v bode I odôvodnenia) týkajúca sa v podstate dvoch sporných otázok, a to stanovenia rozsahu predmetu dedičstva a otázky vykonania započítania na dedičský podiel sťažovateľky.

K uvedeným sporným otázkam zaujal stanovisko mestský súd rozhodujúci o podanom odvolaní sťažovateľky, a to v uznesení sp. zn. 11 Co 43/96 z 5. septembra 1996, ktorým zrušil uznesenie obvodného súdu sp. zn. D 911/94, Dnot 2/95 z 5. marca 1996 a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Mestský súd poukazujúc na relevantnú právnu úpravu (§ 175k ods. 3 OSP) dôvodil, že konajúci súd nie je oprávnený riešiť spor účastníkov dedičského konania, čo sa týka rozsahu aktív dedičstva, pretože mu zákon ukladá obmedziť sa len na konštatovanie takejto spornosti, a je na uvážení účastníkov konania, či pre účely špecifikácie aktív, resp. rozsahu predmetu dedičstva podajú žalobu v osobitnom konaní.

V ďalšom vyslovil záver, že ak v prípade otázky započítania na dedičský podiel nedôjde k dohode účastníkov konania, je potrebné odstrániť rozpory v tvrdeniach účastníkov v súvislosti s touto otázkou a na základe takto ustáleného skutkového stavu odkázať účastníkov konania (dedičov podľa pôvodného uznesenia o schválení dohody dedičov, sp. zn. D 1976/64 z 12. januára 1966) na podanie žaloby proti ostatným dedičom pre účely rozhodnutia o predmetnej otázke. V prípade, že takáto žaloba podaná nebude, započítanie na dedičský podiel sa v dedičskom konaní nevykoná.

Tento vyslovený právny názor odvolacieho súdu bol pre prvostupňový súd v ďalšom konaní záväzný.

Po vrátení spisu odvolacím súdom okresný súd odkázal uznesením sp. zn. D 911/94 z 15. mája 1997 účastníkov konania (vnukov druhej manželky poručiteľa) na podanie žaloby proti ostatným dedičom pre účely rozhodnutia otázky spomínaného započítania na

dedičský podiel v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia, konanie prerušil a poučil účastníkov, že v prípade nepodania žaloby v určenej lehote bude v konaní pokračovať.

Odvolací súd zaviazal okresný súd vysporiadať sa v dedičskom konaní so spomenutými relevantnými otázkami pri rešpektovaní ním prezentovaného právneho názoru.

Okresný súd v namietanom uznesení sp. zn. D 911/94, Dnot 9/95 z 28. mája 2007 stroho konštatoval zistenie, že na liste vlastníctva k nehnuteľnosti, v súvislosti s ktorou existoval spor dedičov týkajúci sa rozsahu, v akom mala byť táto nehnuteľnosť poňatá do aktív dedičstva, nie je poručiteľ vedený ako vlastník nehnuteľnosti, teda nezanechal žiaden majetok, na základe čoho bolo potrebné dedičské konanie zastaviť podľa § 175h ods. 1 OSP.

V uznesení spomínané sporné otázky okresný súd vôbec neriešil, neuviedol, či bolo, alebo nebolo o určení rozsahu aktív dedičstva rozhodnuté v osobitnom konaní, resp. okresný súd vôbec nekonštatoval „*zistenie takejto spornosti*“. Nevysporiadal sa ani s ďalšou namietanou okolnosťou a s ňou súvisiacou argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa započítania na dedičský podiel sťažovateľky. Z jeho uznesenia totiž nie je zrejmé, či účastníci špecifikovaní v uznesení o prerušení konania sp. zn. D 911/94 z 15. mája 1997 podali v osobitnom konaní žalobu pre účely rozhodnutia otázky započítania na dedičský podiel, a aký bol postup súdu po jej prípadnom rozhodnutí v osobitnom konaní, resp. prípadný postup okresného súdu, ak takáto žaloba v určenej lehote podaná nebola.

Keď sa konajúci súd nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou účastníka konania adekvátne a preskúmateľne, alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V danom prípade okresný súd k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentmi sťažovateľky ani nepristúpil, a preto ústavný súd dospel k záveru, že z dôvodu nedostatku odpovede súdneho rozhodnutia v namietanom uznesení došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V závere treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach tohto prípadu ani neprislúchalo vyvodiť skutkové a s nimi korešpondujúce právne závery v merite prerokúvanej dedičskej veci. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či odôvodnenie konajúceho súdu, o ktoré sa mali závery jeho rozhodnutia opierať, spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že slovné spojenie „právo na ochranu“, ktoré je použité aj v čl. 20 ods. 1 ústavy, implikuje v sebe aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy (I. ÚS 23/01).

Ak nepriaznivé rozhodnutie všeobecného súdu o návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáha ochrany svojho vlastníckeho práva, je výsledkom konania, v ktorom bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, znamená to tiež porušenie jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 druhej vety ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Na základe toho, že ústavný súd rozhodol o porušení označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu, v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy toto zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, a to za dva úkony právnych služieb vykonané v roku 2008 a jeden úkon vykonaný v roku 2009, teda náhradu trov v celkovej sume 288,42 €.

Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy) je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2008 v konaní pred ústavným súdom predstavuje sumu 105,42 € a hodnota režijného paušálu je 6,31 €.

Sťažovateľka v danom prípade mohla požadovať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v súlade s uvedenými ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci – sťažnosť), teda $2 \times 105,42 \text{ €} + 2 \times 6,31 \text{ €}$, spolu 223,46 €. Náhradu trov za tretí úkon právneho zastúpenia (vyjadrenie k predloženému stanovisku okresného súdu, poskytnutie súhlasu s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania a špecifikácia trov konania) ústavný súd sťažovateľke nepriznal, pretože ho nepovažoval za taký, ktorý by prispel k objasneniu veci.

Ústavný súd preto priznal sťažovateľke podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 €.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2009